

«El comandament republicà, per primera vegada des del principi de la guerra, imposa la llei en les operacions», opina un crític militar alemany

ELS SOCIALISTES NO S'HAN POSAT D'ACORD

DUES TENDENCIES CONTRADICTORIES:

A LES 9'20 D'AQUEST MATI, CHAUTEMPS ES DISPOSAVA A PROSEGUIR ELS SEUS TREBALLS PER TAL D'ACONSEGUIR FORMAR GOVERN

Una, favorable a la constitució d'un Govern de Front Popular integral de direcció socialista amb participació comunista; i una altra, per a l'ajut eventual a un Gabinet radical-socialista

París, 18. — És la primera vegada des del 1920 — en què es produí l'anomenada escissió de Tours, o sigui la fundació del partit comunista — que el buró del Partit Socialista s'ha trobat en minoria. Pot dir-se que ha sorgit una crisi innegable al si del Partit Socialista pel fet que la moció defensada pel buró, moció que autoritzava la participació dels diputats socialistes al Govern defensada en la majoria del Front Popular, solament obtingué una majoria relativa de mandats. Haurien bastat pocs mandats sobre més de 8.000 perquè la moció Blum-Serol no obtingués majoria absoluta.

Què farà Chautemps? Aquesta és la pregunta que es fan als cercles polítics. El partit socialista s'ha pronunciat per dues tendències contradictòries:

una favorable a la constitució d'un Govern de Front Popular integral de direcció socialista i amb participació comunista; una altra per a l'ajut eventual a un Gabinet radical-socialista.

En cas que Chautemps renunciï la missió confiada a ell pel President de la República, és molt versemblant que cridi una altra vegada Léon Blum a l'Elisi.

GOVERN DE F. P. AMB PARTICIPACIO DE TOTS ELS PARTITS. EN DEFECTE SEU, GOVERN RADICAL AMB AJUT SOCIALISTA

París, 18. (Urgent). — La impressió general és que els socialistes demanaran un Govern de Front Popular amb participació de tots els partits que formen part d'aquest i al seu defecte un Govern radical al qual estarien disposats a concedir el seu ajut.

BLUM EXIGEIX UN MANDAT CLAR I PRECIS

París, 18. — Com era d'esperar, la reunió del Comitè Nacional del partit socialista fou molt interessant i moguda. S'afirmà la nota comunista i igualment l'actitud del partit radical i la declaració del president del grup parlamentari radical-socialista, el qual assegurà que mai el partit no prengué l'actitud que presenten els socialistes. Demana Elbel que es plantegi l'afar en el terreny personal, «ja que —digué— el meu honor polític i privat estan en entredit. Si vaig donar falsos detalls als comunistes, si vaig fer avortar una combinació de Front Popular, és una de les més greus sospites que poden recaure sobre meu. La millor resolució seria plantejar l'afar en el si del grup parlamentari socialista, manifestant-li que faci una enquesta».

Diversos delegats de província es pronuncien a continuació contra la participació en el Ministeri Chautemps tal com es presenta actualment i per a la formació d'un Govern tripartit. S'aborda a continuació la discussió general. Marceau Pivert, cap de la tendència anomenada «esquerra revolucionària», acusa la reacció i adiu que alguns radicals de voler ofegar el complet del CAS, provant una crisi financera i ministerial. Zyromski, cap de la tendència d'extrema esquerra, al·ludeix la gravetat de la crisi internacional i subratlla la vitalitat del Front Popular a França. Estima, doncs, que el SFIO ha de prendre la direcció d'aquest moviment. El ministre de PTT, Lebas, creu indispensable que els comunistes contribuïssin a la majoria.

Blum intervé en últim lloc, sense prendre posició, però subratlla la importància de la decisió. Exigeix un mandat clar i precís. La comissió de redacció es reuneix mentre es suspèn la sessió a les 3'15.

HE PASSAT LA NIT EN CONVERSA CORDIAL... HA DIT CHAUTEMPS

París, 18. — Chautemps ha sortit de l'Hotel Matignon a la 1'10 i ha declarat: «He passat la nit en conversa cordial amb alguns amics. No he resolt res encara, puix que no conec la decisió del partit socialista. A les 5'15 reprendre les meves consultes».

EL CAS ELBEL

París, 18. — Blum ha tramès una carta a Victor Basch, president del Comitè de Rassemblement, en la qual insisteix per tal que el comitè procedeixi immediatament a l'enquesta que es refereix al cas Elbel.

PAUL FAURE DIMITeix LA SECRETARIA GENERAL DEL PARTIT

París, 18. (Urgent). — El Consell Nacional socialista ha votat per 1.035 vots la moció Blum-Lebas-Serol contra 2.650 la moció Zyromski i 1.490 vots la moció Marceau Pivert. La moció Blum declara: «El partit proclama la seva adhesió al rassemblement popular i al seu programa. Lamenta que la formació d'un Govern a imatge del Front Popular no hagi estat possible. A despete de tal Govern s'autoritza a elegir a participar en un Govern que es recolza en la majoria agrupada a un programa i dintre de la disciplina del Front Popular».

Hom fa notar que les dues mocions minoritàries obtingueren més vots que la moció Blum. El Consell Nacional intenta interpretar el resultat de la votació, però sense èxítol. Els secretaris del partit, Paul Faure, comprova que es troba en minoria. Paul Faure presenta la dimissió de secretari general del partit. Blum insisteix per tal de ferio desistís de la seva decisió. Davant d'aquesta situació, la Comissió administrativa del partit, la CAS, es reuneix immediatament.

NO COL·LABORACIO, PERO SI AJUT A CHAUTEMPS

París, 18. — La posició del Consell Nacional del partit socialista suspès a les 9'30, es repren a les set.

Graziani, en nom de la comissió administrativa del partit, informa davant el consell sobre el text següent, del qual demana l'aprovació:

«Considerant que la votació descarta la participació, el Consell Nacional concedeix la seva confiança al grup parlamentari d'acord amb la Comissió administrativa per tal de procedir d'acord amb els altres membres del reajustament popular».

El Congrés votà per 6.852 mandats contra 1.314 per a la moció Marceau Pivert i 123 abstencions el text presentat per Graziani.

S'estima, segons explicacions que foren donades al Consell Nacional que aquest text podria eventualment permetre no la participació, però sí l'ajut socialista a un gabinet constituït per Chautemps. Paul Faure no retira la seva dimissió de secretari general, però deixa entendre que liquidaria els assumptes corrents fins al 27 de març, data en la qual el nou Consell Nacional socialista es reunirà. Es creu que en aquest moment Paul Faure era confirmat en les seves funcions de secretari general.

Com se sap, la moció Blum-Serol-Lebas havia trobat davant d'ella dues mocions: la de Marceau Pivert i la de la «Batalha Socialista» de Zyromski. La primera reclamava un Front Popular de combat i preconi-

La conquesta de Terol, des de Sud-Amèrica

La notícia de la presa de Terol per l'Exèrcit de la República ha estat rebuda a tots els països sud-americans, dominats i expoliats molts d'ells per oligarquies financeres i militars, amb incontestable entusiasme.

Particularment a Xile, els representants oficials del qual actuaren a Ginebra sota els dictats de les potències totalitàries, la victòria de Terol ha reformat l'optimisme sobre el final victoriós de la nostra causa.

Un company nostre ha rebut una carta d'un català resident fa alguns anys a Santiago de Xile en la qual li escriu:

«Cada dia estic més convençut de l'èxit de les nostres armes. La presa de Terol, aquí, entre l'element nostre, ha causat una alegria i una confiança il·limitada en la victòria de la República. En aquests dies han passat la pel·lícula «Foc a Espanya» i l'entusiasme és indescriptible. Tot el poble xilè està al costat del Govern i del poble espanyol i repudia amb entesa la torçada actuació dels elements oficials dins de l'Ambaixada de Madrid i a Ginebra».

REUNIO DEL GRUP RADICAL-SOCIALISTA

París, 18. (Urgent). — Chautemps s'ha dirigit a l'Hotel Matignon a la reunió del grup parlamentari radical socialista en companyia de Campinchi.

«Política» i «La Libertad» tampoc no han pogut sortir avui

Madrid, 18. — Tampoc avui no han pogut publicar-se «Política» ni «La Libertad», per manca de paper.

«Castilla Libre», diu:

«A este respecto, no faltará quien diga que también Madrid supo pasarse sin carbón, sin pan y sin municiones. Y es un nuevo sacrificio que hemos de realizar en favor de la causa y que los periódicos no podemos dar mayor importancia a esos problemas que a esos otros. Habremos de recordarnos que cuando no había municiones ni pan ni carbón ni tantas otras cosas, había una prensa antifascista que sabía colocarse a la altura de las circunstancias y mantener la moral que se precisaba para resistir en trince tan desesperado».

Ja es passen els navarresos!

Front de l'Est, 18. (De l'enviat especial de Febus). — La descomposició del camp rebel augmenta. Cada dia és més notori aquest fet, advertint-se en diversos aspectes. Conseqüència d'això són les desercions. Ja no són tan solament els gal·les i els canaris que obren la porta de la fugida, ni els bascos, muntanyencs i asturians que s'adaptaren immediatament a l'exemple. Són representant sde totes les regions que sorprenen el fou faccios els que arriben a les nostres files. Les evasions, com diem, se succeïxen i es multipliquen en el seu nombre cada dia que passa. Entre els molts arribats avui al lloc de comandament d'Aragó, abunden els riojans i navarresos. Com que els advertirem poc comunicats, per tal de provocar la conversació hem preguntat a un d'ells:

—I com heu decidit evadir-vos, abandonant els vostres pares, les vostres famílies i les hisendes? El noi no ens ha donat acabar: —Hisendes no en tenim. Requetés, falangistes i estrangers ens ho han pres tot. Família, a la major part de la gent del poble li han matat algun familiar, al no més, perquè a alguns els falta tota la família. I passar-nos perquè ens obliga la guerra. Aquí almenys defensem una causa que sentim. Fou la meua pròpia mare la que m'aconsejà en sortir de casa: «Fill meu! Quan tinguis ocasió, passa't a l'altre costat. Allí hi ha els teus. Els d'aquí ja els has vist, són una colla de bandits, assassins i lladres. Passa't». Jo només he fet el que em recomanà la meua mare.

A LES 9'20 D'AQUEST MATI CHAUTEMPS ES DISPOSAVA A PROSEGUIR ELS SEUS TREBALLS

París, 18. — Camille Chautemps ha rebut al seu domicili la visita del ministre de l'Interior, Max Dormey, el qual l'ha posat al corrent de les deliberacions del Consell Nacional SFIO. A les 9'20 Chautemps arriba a l'Hotel Matignon per a prosseguir els seus treballs.

«Política» i «La Libertad» tampoc no han pogut sortir avui

Madrid, 18. — Tampoc avui no han pogut publicar-se «Política» ni «La Libertad», per manca de paper.

«Castilla Libre», diu:

«A este respecto, no faltará quien diga que también Madrid supo pasarse sin carbón, sin pan y sin municiones. Y es un nuevo sacrificio que hemos de realizar en favor de la causa y que los periódicos no podemos dar mayor importancia a esos problemas que a esos otros. Habremos de recordarnos que cuando no había municiones ni pan ni carbón ni tantas otras cosas, había una prensa antifascista que sabía colocarse a la altura de las circunstancias y mantener la moral que se precisaba para resistir en trince tan desesperado».

«Política» i «La Libertad» tampoc no han pogut sortir avui

Madrid, 18. — Tampoc avui no han pogut publicar-se «Política» ni «La Libertad», per manca de paper.

«Castilla Libre», diu:

«A este respecto, no faltará quien diga que también Madrid supo pasarse sin carbón, sin pan y sin municiones. Y es un nuevo sacrificio que hemos de realizar en favor de la causa y que los periódicos no podemos dar mayor importancia a esos problemas que a esos otros. Habremos de recordarnos que cuando no había municiones ni pan ni carbón ni tantas otras cosas, había una prensa antifascista que sabía colocarse a la altura de las circunstancias y mantener la moral que se precisaba para resistir en trince tan desesperado».

Ja es passen els navarresos!

Front de l'Est, 18. (De l'enviat especial de Febus). — La descomposició del camp rebel augmenta. Cada dia és més notori aquest fet, advertint-se en diversos aspectes. Conseqüència d'això són les desercions. Ja no són tan solament els gal·les i els canaris que obren la porta de la fugida, ni els bascos, muntanyencs i asturians que s'adaptaren immediatament a l'exemple. Són representant sde totes les regions que sorprenen el fou faccios els que arriben a les nostres files. Les evasions, com diem, se succeïxen i es multipliquen en el seu nombre cada dia que passa. Entre els molts arribats avui al lloc de comandament d'Aragó, abunden els riojans i navarresos. Com que els advertirem poc comunicats, per tal de provocar la conversació hem preguntat a un d'ells:

—I com heu decidit evadir-vos, abandonant els vostres pares, les vostres famílies i les hisendes? El noi no ens ha donat acabar: —Hisendes no en tenim. Requetés, falangistes i estrangers ens ho han pres tot. Família, a la major part de la gent del poble li han matat algun familiar, al no més, perquè a alguns els falta tota la família. I passar-nos perquè ens obliga la guerra. Aquí almenys defensem una causa que sentim. Fou la meua pròpia mare la que m'aconsejà en sortir de casa: «Fill meu! Quan tinguis ocasió, passa't a l'altre costat. Allí hi ha els teus. Els d'aquí ja els has vist, són una colla de bandits, assassins i lladres. Passa't». Jo només he fet el que em recomanà la meua mare.

Pas tancat per als francesos a la zona marroquina controlada pels rebels

Casablanca, 18. — Els rebels espanyols han tancat la zona espanyola del Marroc a tota persona de nacionalitat francesa, adiu que es dirigeixen únicament a Tànger.

REUNIO DEL GRUP RADICAL-SOCIALISTA

París, 18. (Urgent). — Chautemps s'ha dirigit a l'Hotel Matignon a la reunió del grup parlamentari radical socialista en companyia de Campinchi.

«Política» i «La Libertad» tampoc no han pogut sortir avui

Madrid, 18. — Tampoc avui no han pogut publicar-se «Política» ni «La Libertad», per manca de paper.

«Castilla Libre», diu:

«A este respecto, no faltará quien diga que también Madrid supo pasarse sin carbón, sin pan y sin municiones. Y es un nuevo sacrificio que hemos de realizar en favor de la causa y que los periódicos no podemos dar mayor importancia a esos problemas que a esos otros. Habremos de recordarnos que cuando no había municiones ni pan ni carbón ni tantas otras cosas, había una prensa antifascista que sabía colocarse a la altura de las circunstancias y mantener la moral que se precisaba para resistir en trince tan desesperado».

«Política» i «La Libertad» tampoc no han pogut sortir avui

Madrid, 18. — Tampoc avui no han pogut publicar-se «Política» ni «La Libertad», per manca de paper.

Ja es passen els navarresos!

Front de l'Est, 18. (De l'enviat especial de Febus). — La descomposició del camp rebel augmenta. Cada dia és més notori aquest fet, advertint-se en diversos aspectes. Conseqüència d'això són les desercions. Ja no són tan solament els gal·les i els canaris que obren la porta de la fugida, ni els bascos, muntanyencs i asturians que s'adaptaren immediatament a l'exemple. Són representant sde totes les regions que sorprenen el fou faccios els que arriben a les nostres files. Les evasions, com diem, se succeïxen i es multipliquen en el seu nombre cada dia que passa. Entre els molts arribats avui al lloc de comandament d'Aragó, abunden els riojans i navarresos. Com que els advertirem poc comunicats, per tal de provocar la conversació hem preguntat a un d'ells:

—I com heu decidit evadir-vos, abandonant els vostres pares, les vostres famílies i les hisendes? El noi no ens ha donat acabar: —Hisendes no en tenim. Requetés, falangistes i estrangers ens ho han pres tot. Família, a la major part de la gent del poble li han matat algun familiar, al no més, perquè a alguns els falta tota la família. I passar-nos perquè ens obliga la guerra. Aquí almenys defensem una causa que sentim. Fou la meua pròpia mare la que m'aconsejà en sortir de casa: «Fill meu! Quan tinguis ocasió, passa't a l'altre costat. Allí hi ha els teus. Els d'aquí ja els has vist, són una colla de bandits, assassins i lladres. Passa't». Jo només he fet el que em recomanà la meua mare.

Berlin, 18. — El tècnic militar coronel von Zolander subratlla en el «Berliner Tageblatt» l'abast de la victòria obtinguda per les tropes republicanes en el front de Terol i diu: «Terol ha demostrat que les tropes del Govern de la República eren molt més capaces del que generalment s'esperava i que el seu comandament, per primera vegada des del principi de la guerra, imposa la llei en les operacions. Terol ha pertorbat durant un cert temps les intencions de Franco referents a la gran ofensiva sobre un altre lloc del front.»

A les Conselleries de la Generalitat

Sir Robert Vansittart, des de molts anys sots-secretari d'Estat al Foreign Office, ha estat nomenat "primer conseller diplomàtic del rei Jordi VI" (Grafic Press)

Aquesta tarda es reunirà el Govern de Catalunya

Aquesta tarda, a l'hora de costum, es reunirà en Consell ordinari el Govern de Catalunya. Aquesta reunió, que se celebrarà a la Residència Presidencial, serà presidida per S. E. el senyor Companys.

Els informadors del Palau de la Generalitat, en personar-se aquest migdia a la Secretaria de la Presidència, han conversat breu moment amb el sots-secretari, senyor Rouret, el qual els ha informat que, segons les seves referències, el Consell d'aquesta tarda serà purament de tràmit.

AGRICULTURA

El senyor Josep Calvet va rebre durant el dia d'ahir, entre altres, la visita del senyor Hilari Salvador, alcalde de Barcelona, acompanyant una comissió.

ECONOMIA

El conseller senyor Joan Comenra, ha passat el matí treballant al seu despatx oficial preparant labor legislativa per al pròxim Consell i s'ha ocupat de diversos assumptes pendents de solució.

CULTURA

Aquest matí el senyor Carles Pi i Sunyer, conseller de Cultura, ha rebut, entre moltes altres, la visita del director general de Belles Arts, senyor Bonau; el senyor Pous i Pagès, i el senyor Estalella, director de l'Institut Escola del Parc de la Ciutadella.

GOVERNACIO I ASSISTENCIA SOCIAL

El conseller de Governació i Assistència Social ha rebut avui els representants dels Ajuntaments d'Olot, Monjos, Castellar del Vallès, Barberà del Vallès, Ullastrell, Llavaneres, Mata de Pera, Esparraguera, Canet de Mar, Montmeló, Palau Tordera, Mongat, Arenys de Mar, Sitges, Premià, Tiana, Blnes, Selçhènat, Pinceda, Igualada; Súria, Vilabol, Pellerà i Terrassa.

A més, el senyor Antoni M. Sbert ha estat visitat pel senyor Viladric, delegat del ministeri de Sanitat a Catalunya, i el senyor Ricard, cap del Departament de Censura.

No són solament les nostres noies les que dediquen les hores destinades al repòs a fer roba per als combatents. Aquesta bella mostra de solidaritat, com una mena d'internacional femenina, es passa de fronteres i de nacionalitats. Les noies franceses, per exemple, treballen també perquè els soldats republicans espanyols no tinguin fred. Part de l'estona que haurien de dedicar al festeig, al cinema, la passen abocades demunt de la màquina de cosir, i de les seves mans surten peces d'abric que als fronts de guerra espanyols hi portaran, ultra la tebior de la roba, un altre millor calcaï encara: el de saber que més enllà dels Pirineus el cor i la intel·ligència de les noies franceses combreguen amb nosaltres en una mateixa ideal de llibertat i de justícia. (Keyatone)

"El general Franco atacava també Madrid, i nosaltres haviem de defensar la capital..."

LA FIGURA EXCEPCIONAL DEL GENERAL ROJO, CAP DE L'E. M. CENTRAL

Heus ací l'interessant article publicat a "L'Humanitat" per Georges Soria, en el qual s'elogia la personalitat del general Rojo:

La Espanya de començaments del segle, la professió de les armes era patrimoni gairebé exclusiu de les classes dominadores: el jove Vicente Rojo, la infantesa estudiosa del qual fou difícil—procedeix d'una família de la petita burgesia castellana—aconsegueix b'ques als concursos i arriba a entrar a l'Acadèmia Militar de Toledo, on pels seus brillants estudis adquireix solides coneixements sobre la utilització de la infanteria a les campanyes històriques.

Guanyades les oposicions, s'especialitza en els problemes d'infanteria, i, després de diversos anys de treballs personals i d'estudis d'investigació, arriba a una tal reputació als cercles militars que, a pesar de la seva joventut, fou cridat per a ensenyar als cadets de l'Alcázar de Toledo els problemes de l'estratègia.

PROFESSOR A L'ALCÁZAR DE TOLEDO

A la vella Acadèmia, Vicente Rojo reconstruïx per als seus alumnes les campanyes del General de Córdova, la qual cosa el col·loca entre els més coneguts especialistes en història militar moderna.

Vicente Rojo, als començaments de la seva carrera, estigué al marge del moviment polític, però era de sempre, i d'acord amb el seu origen, republicà. Els dels pocs oficials que prestaven jurament de defensa la República sense segona intenció. Per això, quan, el 18 de juliol, els seus companys traïdors a la paraula donada, es produïx, en el millor dels casos, que és Vicente Rojo, una violenta reacció: defensar la República no solament contra l'exèrcit que ha traïdonat i mancat al seu honor, sinó també contra els que han mancat a la seva paraula.

Professor de l'Alcázar de Toledo, es troba per casualitat absent de l'Acadèmia quan esclata la insurrecció. Fou una sort que així succeís, puix que, essent conegudes les seves opinions republicanes, se'ls hauria estat d'ell de trobar-se a Toledo?

ENTREVISTA DRAMÀTICA

Oferíx, des dels primers dies, els seus serveis al Govern i surt amb els primers destacaments de milícies que atura les tropes de Mola a les crestes del Guadarrama, on les seves notables qualitats com a organitzador, com a cap, es manifesten: no és més que capità aleshores.

Les batalles de Talavera el troben sempre ferm, d'una serenitat i d'una sang freda poc comunes en un espanyol.

Un mes després, quan es tracta de parlar amb els cadets de l'Alcázar per a demanar-los l'alliberació dels rebens que conservaven entre ells, fou ell l'escollit pel Govern per a parlamentar amb els rebuts: la gran autoritat que gaudia entre els seus deixebles feia d'ell un emissari ideal. Entrà amb els ulls embenats a l'Alcázar, on celebrà una extensa entrevista amb el coronel Moscardó, per a persuadir-lo de la inutilitat de la seva resistència, essencialment fomentada en el xantatge dels rebens.

Les seves exhortacions no aconseguíren res: els cadets no volen saber res de res i creuen que la veritable glòria consisteix a associar a la seva sort la dels innocents.

Vicente Rojo sortí d'aquesta entrevista descompost i demanà tornar immediatament al seu lloc de combat. I així el veiem tractant de reduir al mínim la retirada de Toledo. I després a l'Alcázar i a Getafe. Els exèrcits franquistes avancen sobre Madrid. Sempre al seu lloc, Vicente Rojo és ara comandant i organitza en la mesura de les seves possibilitats, algunes unitats. Insisteix repetidament sobre la necessitat del cotidians, però els seus esforços es precipiten. Els moros són a Carabanchel.

JORNADA TITANIQUE

El comandant Vicente Rojo, que fou escollit pel general Miaja com a cap del seu Estat Major, organitza amb l'últim general la defensa de Madrid, que havia de revelar les seves formidables qualitats d'organitzador, i quelcom així com una tranquil·la confiança en el destí del seu poble que, en els moments més crítics, li permet fer sempre front a les situacions més difícils un èxit.

Es aleshores quan arriben les jornades titàniques. Cal fer front a un enemic formidablement equipat, i per això només es compta amb forces que dos mesos seguits de fracassos havia deprimí.

Vicente Rojo, assegut nit i dia a la seva taula de treball, davant del seu telèfon i dels seus mapes d'Estat Major, segueix organitzant la resistència minut a minut.

Encara el veig trobar a la gran sala buida del ministeri de la Guerra que donava, el 7 de novembre, ordre cada quart d'hora, perquè la situació canvia sense parar, i cal desviar l'ofensiva enemiga a tot el

Sud i a la part Oest de la ciutat. Es troba literalment enganyat al moment de repòs. Quan el seu criat li porta alguna cosa per a beure, és invariablement cafè. El problema de la defensa de Madrid interessa totes les fibres del seu ésser.

No és només la sort de la ciutat i la de la guerra el que és jugat, sinó que es ventila una gran batalla. Un dia em digué: «Mirau, ja fa algun temps que es presenta aquest mateix problema, però en altres condicions...». Fou durant les maniobres generals. El general Franco atacava també Madrid... I nosaltres havíem de defensar la capital.

Conèix molt bé l'enemic que té davant. Per això, no li costarà cap treball frustrar tots els seus càlculs. Passen dies inoblidables. Haurien de comptar-se hora per hora.

Rojo treballa sota la direcció general del glorios Miaja. Els seus límits es troben units per una estreta amistat. La popularitat de Rojo augmenta. Més endavant, tota la seva història segueix lligada a la de la defensa de la capital.

Un dia a la carretera de La Coruña, un altre al Jarama, oposava a les legions alemanyes i marroquines la seva resistència de defensa elàstica. Després a Guadalajara, contra els italians. Aleshores ja és tinent coronel i Cap de l'Estat Major del Centre.

En pujar el Govern Negrín al Poder, Rojo va ascendir a coronel i fou cridat a València, on treballa en col·laboració amb el ministre de Defensa Nacional, Indalecio Prieto, en els problemes que es presenten, per exemple, l'organització de les reserves, la preparació de l'ofensiva de Brunete.

Juliol del 1937: Una altra vegada Rojo ja és als fronts del Centre, però aquesta vegada com a Cap de l'Estat Major Central. Després, dos

mesos més tard, als fronts d'Aragó i Belchite. Les victòries, d'ara endavant, són seguides. L'exèrcit republicà, que és manejable, desenrotlla les seves masses de maniobra, que li permeten assetjar seriosos cops a l'enemic.

L'ORGANITZADOR DE LA GRAN VICTÒRIA DE TERUEL

Vicente Rojo ha estat ascendit a general. L'ofensiva damunt Terol és per a ell una cosa que havia d'empresend's sense retard, perquè es tracta de colpejar l'enemic abans que ell empenygué aquesta ofensiva de què tant parla la Premsa mundial.

L'operació tenia dues finalitats: operar amb masses de maniobra damunt Terol, i amb elles ocupar per ciutat al cap de pocs dies, i esperar tot seguit la contraofensiva feixista, damunt les línies reconquistades, cosa que equival a obligar les tropes rebels a desgastar-se contra un sistema de defensa elàstica, i evitar així el cop brusc i punxant que Franco volia donar, i que després d'una ofensiva de què tant parla la Premsa mundial, tot impossible.

Vicente Rojo, durant aquesta ofensiva damunt Terol, va preveure les coses amb un sentit sorprenent de les accions de l'enemic. Punt per punt, els seus càlculs no fallaren: no sols Terol quedava a poder dels republicans, sinó a més l'enemic, que sofria, en la seva contraofensiva, pèrdues considerables, es trobava d'ací endavant incapacitat per a iniciar una operació seriosa abans que passessin llargs mesos.

El general Rojo acabava de guanyar la batalla més gran d'aquesta guerra que, tant des del punt de vista purament estratègic, des de l'aspecte moral, ha modificat el caire de la situació.

El Govern espanyol, agraït, li ha concedit la més alta recompensa militar. El preambol del decret que el President de la República Espanyola ha signat per tal de concedir-li la Placa Llorejada de Madrid, honor màxim que el Govern espanyol només havia fins ara concedit al general Miaja, per al qual fou creada l'esmentada Ordre, ens diu que aquesta alta recompensa s'ha atorgat al general Rojo per: «les operacions militars preparades per ell, que han estat coronades amb la presa de Terol, han assolit resultats francament favorables per a la República Espanyola, i són d'indole tal que modifiquen la fisonomia de la guerra».

Aquestes línies, forçosament breus, no tenen altra finalitat que la de donar a conèixer aquesta figura prodigiosa i a traçar en les seves grans línies l'excepcional carrera d'aquest general de 42 anys, al qual Espanya deu la ressonant victòria de Terol.

H. Blanco Bañeres, S. A.
CALL, 21, tel. 19115 - P. PI I MARGALL, 67, tel. 73129

TROSSOS

FINS AL 30 D'AQUEST MES CONTINUARÀ

la nostra tradicional venda de

TROSSOS

TAPISSERIES VELLUTS, DOMASSOS i altres

ARTICLES de les diverses seccions.

EXCLUSIVAMENT AL

Passeig Pi i Margall, 67

EL PARTIT LABORISTA EXIGEIX:

Libertat al Govern espanyol perquè pugui comprar armes

Retirada immediata dels exèrcits estrangers

Amé motiu del gran acte a favor de l'Espanya lliure, celebrat pel Partit laborista anglès a l'Albert Hall, es repartí proussament l'energíca proclama que reproduïm a continuació:

«ALS HOMES I A LES DONES DE LA GRAN BRITANYA. — PROCLAMA. — Per espai de divuit mesos, Espanya està essent destruïda per una guerra. La democràcia espanyola ha estat luttant per la seva pròpia existència contra els atacs armats de Franco i els seus aliats

feixistes estrangers. Ara, quan Franco està preparant les seves tropes italianes i alemanyes per a un atac encara més fort, quan les vides del poble espanyol depenen de la provisió d'aliments i armes, ara, quan el món sencera sap que la no intervenció és una mentida en boca dels feixistes, és el moment perquè tots els que desitgen salvar la llibertat i protegir la pau s'unixin en ajut dels heroics defensors de la democràcia espanyola.

LA NOSTRA PAU ESTÀ EN PERILL. — Una guerra sense fre s'ha estès d'Abissínia a Espanya, d'Espanya a Xina. De no refrenar-se les potències feixistes embolicarà tot el món en una guerra. Per a salvar les criatures de Londres dels gasos hem s'ara de salvar els nens de Madrid.

EL PARTIT LABORISTA EXIGEIX. — Libertat incondicional perquè el Govern espanyol pugui comprar armes i quèviures.

EL PARTIT LABORISTA EXIGEIX. — La retirada immediata d'exèrcits estrangers d'Espanya.

EL PARTIT LABORISTA EXIGEIX. — A qualsevol concessió a Franco pel Govern nacional de drets de bel·ligerència per a escolonar i enfonsar vaixells en altamar.

EL PARTIT LABORISTA EXIGEIX. — A qualsevol concessió a Franco pel Govern nacional pel que a l'ells i Estatuts internacionals es refereix. Franco és un rebel. Les seves tropes són invasores. Els seus vaixells són pirates.

SALVEN ESPANYA. — SALVEN LA GRAN BRITANYA.

FRANCO INICIA UN NOU MOVIMENT OFENSIU SOBRE TEROL

CINC «FIATS» ABATUTS

Conquesta de posicions al front del Centre

Comunicat d'ahir del Ministeri de Defensa Nacional:

EXERCIT DE TERRA:
LIEVANT. — L'enemic, després d'una treva que li han imposat les grans pèrdues per ell sofertes en la seva primera temptativa, ha reprès impetuosament el moviment ofensiu en direcció a Terol.

Aquest matí, a les deu, ha iniciat un fort atac en direcció als alts de Cebadas, ajudat per foc intensíssim d'artilleria i gran massa d'aviació. Les nostres línies experimentaren una petita modificació al Sud de Terol.

Les nostres esquadres aèries, que metallaren les tropes rebels, entaularen combat amb gran nombre d'aparells facciosos. La batalla enlairà fou dura i discutida. Es clogué amb resultat avantatjós per a nosaltres. Foren abatuts cinc aparells enemics. Dos d'ells, marca «Fiat», caigueren dintre les nostres línies. Nosaltres perdem dos «Cessna».

CENTRE. — Ha estat rectificat, a avantguarda, la nostra línia amb l'ocupació de les cotes 1.151 i 1.162 (El Lantoso) i la 1.140, al NO. de Sacerobio (Guadalajara).

ALTRES EXERCITS. — Sense novetats dignes d'esmentar.

FITXES-FITXERS AGUSTI BO

CORTS CATALANES, 596. TEL. 10266. BARCELONA

Intensa acció d'artilleria a l'Alt Aragó

Front de l'Est, 18. (De l'enviat especial de Febus). — Tota l'activitat dels sectors de l'Alt Aragó, s'ha reduït a l'acció de l'artilleria. Les bateries lleials, en aquest ordre, han portat a una labor tan intensa com eficaç. Han disparat sobre els llocs en els quals s'interaven concentracions de tropes. Per l'estació de Caldearenas i la Loma de los Mártires, eren els llocs on es podia distingir majorment les concentracions. Damunt d'ells els artillers republicans atiraven la punteria fins col·locar les grans en els punts més precisos, amb la qual cosa s'han causat nombroses baixes i s'han dissolt per complet les concentracions. Ha somrat el terror fins el punt que a partir d'aleshores, ja no es veí sinó les ambulàncies com recollien les víctimes. També han disparat les bateries faccioses sobre Ypès, però res pràctic no han aconseguit amb això, puix que no han causat cap dany, ni han impedit que es desenvolupés normalment la vida a l'esmentada població.

STALIN, BLUCHER I BUDIENNI, MEMBRES DEL "PRESIDIUM" DEL SOVIET SUPREM

Moscou, 18. — Han estat elegits membres del Presidium del Soviet Suprem: Stalin, mariscal Blucher, cap de l'Exèrcit de l'Extrem Orient, i el mariscal Budienni, comandant de la circumscrició militar de Moscou, entre altres personalitats.

Dr. CASASA

BLÉNORRAGIA AGUDA I CRÓNICA

QUARIMENT TOTAL — SIFILIS

PELL — LLAGUES DE LES GAMES

Tallers, 29, entressol. D'11 a 1 de 6 a 7. PREUS ECONÒMICS

EDEN VOL PACI-EL CAP DE L'ESTAT, FICAR EUROPA A BARCELONA

En els primers dies de la setmana que ve arribarà a la nostra ciutat el President de la República, el qual farà definitivament la seva residència a Barcelona.

Ja circula els nous billets d'una pesseta

Avui han començat a circular els nous certificats provisionals de moneda divididària emesos pel Govern de la República, representatius del valor d'una pesseta.

A la cara dreta, a l'extrem esquerre, sobre fons blanc i en color sepia, una reproducció de la «Victòria de Samotràcia», i a l'extrem dret l'escut nacional; a l'interior, adornat en color taronja, es reproduïx en tinta violeta sobre fons blanc, la popular estatus de «la Cibele».

Londres, 18. — Segons diu l'«Evening News», el retorn del senyor Eden a Londres, sense dirigir-se a Ginebra, com havia projectat, té per objecte ultimària abans un memoràndum en el qual es continuen els plans d'una pacificació europea, i que han d'ésser tramesos a Hitler.

Sempre segons l'esmentat diari, es tracta d'una declaració política molt ampla sobre totes les qüestions plantejades durant l'estada de lord Halifax a Berlín. Eden havia pensat de redactar aquest projecte amb el senyor Daladier, però la crisi francesa i l'ajornament de la sessió del Consell de la Societat de Nacions li ho han impedit.

Finalment, diu l'«Evening News» que Eden indicarà unes gestions susceptibles d'aconseguir la realització del projecte de retirada dels combatents estrangers que lluiten a Espanya.

TELEGRAMA DEL PRESIDENT COMPANYS AMB MOTIU DE LA INAUGURACIÓ DE LA LLAR DEL COMBATENT CATALA, A MADRID

Madrid, 18. — A l'Auditori de la Llar del Combatent Català. Fou llegit un telegrama de Companys dolent-se vivament de no poder assistir-hi. «Els catalans espiritualment amb vosaltres — diu — i amb tots els combatents de l'Exèrcit Popular que lluiten heroicament i que van camí de la victòria definitiva sobre el feixisme i per la llibertat. Visca la República! Visca Espanya!»

A continuació parlaren alguns delegats polítics i sindicals, i combatents de diverses Brigades, els quals dirigiren càlides frases d'admiraçió als combatents catalans i castellans, i seguidament feu ús de la paraula València, el qual digué que Madrid és la síntesi de la República i estima Catalunya, que han sabut salvar la República en dues dates glòries: 19 de juliol a Barcelona i el tràgic novembre a Madrid.

L'acte va acabar enmig d'un gran entusiasme.

SOLIDARITAT DEL PROLETARIAT ITALIÀ

Quaranta avions destinats a Franco, avariats

París, 18. — «L'Oeuvre» publicava ahir: «S'han produït actes de sabotatge en els tallers de Breda, a Milà. Aquests tallers fabricaven avions per a l'Espanya rebel. Quaranta d'aquests aparells en construcció han resultat greument avariats. La policia i la direcció dels tallers han procedit a una inspecció per a tractar de descobrir els culpables. Han estat detinguts 800 obrers. S'ha donat ordre a la Premsa i als obrers de no parlar de res d'això».

París, 18. — «L'Oeuvre» publicava ahir: «S'han produït actes de sabotatge en els tallers de Breda, a Milà. Aquests tallers fabricaven avions per a l'Espanya rebel. Quaranta d'aquests aparells en construcció han resultat greument avariats. La policia i la direcció dels tallers han procedit a una inspecció per a tractar de descobrir els culpables. Han estat detinguts 800 obrers. S'ha donat ordre a la Premsa i als obrers de no parlar de res d'això».

París, 18. — «L'Oeuvre» publicava ahir: «S'han produït actes de sabotatge en els tallers de Breda, a Milà. Aquests tallers fabricaven avions per a l'Espanya rebel. Quaranta d'aquests aparells en construcció han resultat greument avariats. La policia i la direcció dels tallers han procedit a una inspecció per a tractar de descobrir els culpables. Han estat detinguts 800 obrers. S'ha donat ordre a la Premsa i als obrers de no parlar de res d'això».

Solidaritat científica entre la URSS i Catalunya

Leningrad, 18. — El professor Nemenov, director de l'Institut de l'Estat de radiografia, radiologia i càncer, ha rebut una carta del doctor Plascencia, de la Universitat de Barcelona, en la qual manifesta que desitja rebre treballs del professor Nemenov i de la seva Escola.

El savi barceloní diu en la seva carta: «En dirigitge a vós, basat en la gran amistat que el vostre país dispensa al poble espanyol en lluita per la seva independència. Per acord del Consell de Savis de l'Institut de Leningrad, els treballs de tots els membres del Consell seran tramesos a Barcelona».

«Aquesta Comissió prega a tots els Consells de Federacions, Comités Comarcals i, en general, a tots els organismes directes del Partit que totes les notes i circulars d'aquesta Comissió siguin ateses amb la màxima urgència, ja que així ho reclama la disposició del Consell Permanent».

«Aquesta Comissió prega a tots els Consells de Federacions, Comités Comarcals i, en general, a tots els organismes directes del Partit que totes les notes i circulars d'aquesta Comissió siguin ateses amb la màxima urgència, ja que així ho reclama la disposició del Consell Permanent».

«Aquesta Comissió prega a tots els Consells de Federacions, Comités Comarcals i, en general, a tots els organismes directes del Partit que totes les notes i circulars d'aquesta Comissió siguin ateses amb la màxima urgència, ja que així ho reclama la disposició del Consell Permanent».

«Aquesta Comissió prega a tots els Consells de Federacions, Comités Comarcals i, en general, a tots els organismes directes del Partit que totes les notes i circulars d'aquesta Comissió siguin ateses amb la màxima urgència, ja que així ho reclama la disposició del Consell Permanent».

«Aquesta Comissió prega a tots els Consells de Federacions, Comités Comarcals i, en general, a tots els organismes directes del Partit que totes les notes i circulars d'aquesta Comissió siguin ateses amb la màxima urgència, ja que així ho reclama la disposició del Consell Permanent».

«Aquesta Comissió prega a tots els Consells de Federacions, Comités Comarcals i, en general, a tots els organismes directes del Partit que totes les notes i circulars d'aquesta Comissió siguin ateses amb la màxima urgència, ja que així ho reclama la disposició del Consell Permanent».

«Aquesta Comissió prega a tots els Consells de Federacions, Comités Comarcals i, en general, a tots els organismes directes del Partit que totes les notes i circulars d'aquesta Comissió siguin ateses amb la màxima urgència, ja que així ho reclama la disposició del Consell Permanent».

«Aquesta Comissió prega a tots els Consells de Federacions, Comités Comarcals i, en general, a tots els organismes directes del Partit que totes les notes i circulars d'aquesta Comissió siguin ateses amb la màxima urgència, ja que així ho reclama la disposició del Consell Permanent».

«Aquesta Comissió prega a tots els Consells de Federacions, Comités Comarcals i, en general, a tots els organismes directes del Partit que totes les notes i circulars d'aquesta Comissió siguin ateses amb la màxima urgència, ja que així ho reclama la disposició del Consell Permanent».

«Aquesta Comissió prega a tots els Consells de Federacions, Comités Comarcals i, en general, a tots els organismes directes del Partit que totes les notes i circulars d'aquesta Comissió siguin ateses amb la màxima urgència, ja que així ho reclama la disposició del Consell Permanent».

«Aquesta Comissió prega a tots els Consells de Federacions, Comités Comarcals i, en general, a tots els organismes directes del Partit que totes les notes i circulars d'aquesta Comissió siguin ateses amb la màxima urgència, ja que així ho reclama la disposició del Consell Permanent».

«Aquesta Comissió prega a tots els Consells de Federacions, Comités Comarcals i, en general, a tots els organismes directes del Partit que totes les notes i circulars d'aquesta Comissió siguin ateses amb la màxima urgència, ja que així ho reclama la disposició del Consell Permanent».

«Aquesta Comissió prega a tots els Consells de Federacions, Comités Comarcals i, en general, a tots els organismes directes del Partit que totes les notes i circulars d'aquesta Comissió siguin ateses amb la màxima urgència, ja que així ho reclama la disposició del Consell Permanent».

«Aquesta Comissió prega a tots els Consells de Federacions, Comités Comarcals i, en general, a tots els organismes directes del Partit que totes les notes i circulars d'aquesta Comissió siguin ateses amb la màxima urgència, ja que així ho reclama la disposició del Consell Permanent».

«Aquesta Comissió prega a tots els Consells de Federacions, Comités Comarcals i, en general, a tots els organismes directes del Partit que totes les notes i circulars d'aquesta Comissió siguin ateses amb la màxima urgència, ja que així ho reclama la disposició del Consell Permanent».

«Aquesta Comissió prega a tots els Consells de Federacions, Comités Comarcals i, en general, a tots els organismes directes del Partit que totes les notes i circulars d'aquesta Comissió siguin ateses amb la màxima urgència, ja que així ho reclama la disposició del Consell Permanent».

«Aquesta Comissió prega a tots els Consells de Federacions, Comités Comarcals i, en general, a tots els organismes directes del Partit que totes les notes i circulars d'aquesta Comissió siguin ateses amb la màxima urgència, ja que així ho reclama la disposició del Consell Permanent».

«Aquesta Comissió prega a tots els Consells de Federacions, Comités Comarcals i, en general, a tots els organismes directes del Partit que totes les notes i circulars d'aquesta Comissió siguin ateses amb la màxima urgència, ja que així ho reclama la disposició del Consell Permanent».

«Aquesta Comissió prega a tots els Consells de Federacions, Comités Comarcals i, en general, a tots els organismes directes del Partit que totes les notes i circulars d'aquesta Comissió siguin ateses amb la màxima urgència, ja que així ho reclama la disposició del Consell Permanent».

«Aquesta Comissió prega a tots els Consells de Federacions, Comités Comarcals i, en general, a tots els organismes directes del Partit que totes les notes i circulars d'aquesta Comissió siguin ateses amb la màxima urgència, ja que així ho reclama la disposició del Consell Permanent».

«Aquesta Comissió prega a tots els Consells de Federacions, Comités Comarcals i, en general, a tots els organismes directes del Partit que totes les notes i circulars d'aquesta Comissió siguin ateses amb la màxima urgència, ja que així ho reclama la disposició del Consell Permanent».

«Aquesta Comissió prega a tots els Consells de Federacions, Comités Comarcals i, en general, a tots els organismes directes del Partit que totes les notes i circulars d'aquesta Comissió siguin ateses amb la màxima urgència, ja que així ho reclama la disposició del Consell Permanent».

«Aquesta Comissió prega a tots els Consells de Federacions, Comités Comarcals i, en general, a tots els organismes directes del Partit que totes les notes i circulars d'aquesta Comissió siguin ateses amb la màxima urgència, ja que així ho reclama la disposició del Consell Permanent».

«Aquesta Comissió prega a tots els Consells de Federacions, Comités Comarcals i, en general, a tots els organismes directes del Partit que totes les notes i circulars d'aquesta Comissió siguin ateses amb la màxima urgència, ja que així ho reclama la disposició del Consell Permanent».

«Aquesta Comissió prega a tots els Consells de Federacions, Comités Comarcals i, en general, a tots els organismes directes del Partit que totes les notes i circulars d'aquesta Comissió siguin ateses amb la màxima urgència, ja que així ho reclama la disposició del Consell Permanent».

«El nostre ordre social descansa sobre les relacions amistoses entre els obrers i els camperols, que administren el país per mediació dels Soviets de treballadors i edificuen llur nova vida».

«El nostre ordre social descansa sobre les relacions amistoses entre els obrers i els camperols, que administren el país per mediació dels Soviets de treballadors i edificuen llur nova vida».

«El nostre ordre social descansa sobre les relacions amistoses entre els obrers i els camperols, que administren el país per mediació dels Soviets de treballadors i edificuen llur nova vida».

«El nostre ordre social descansa sobre les relacions amistoses entre els obrers i els camperols, que administren el país per mediació dels Soviets de treballadors i edificuen llur nova vida».

«El nostre ordre social descansa sobre les relacions amistoses entre els obrers i els camperols, que administren el país per mediació dels Soviets de treballadors i edificuen llur nova vida».

«El nostre ordre social descansa sobre les relacions amistoses entre els obrers i els camperols, que administren el país per mediació dels Soviets de treballadors i edificuen llur nova vida».

«El nostre ordre social descansa sobre les relacions amistoses entre els obrers i els camperols, que administren el país per mediació dels Soviets de treballadors i edificuen llur nova vida».

LES ARMES AMB QUE COMPTA EL JAPÓ PER A LA GUERRA

"On hi hagi!" "Idzumó" tot anirà bé...

LA IMPORTANCIA QUE TE QUE ELS NIPONS PUGUIN O NO TANCAR UN ULL

Quin paper faria el Japó en guerra contra una gran potència occidental? Heus aquí una pregunta —diu el periodista O. D. Gallagher, que ha estat com a corresponent del «Daily Express» a Xina— d'actualitat. Se la fa molta gent. I fins i tot és una qüestió que preocupa molts governs. La resposta, en el millor dels casos, solament pot ésser una conjectura.

Tampoc jo no pretenc donar una resposta adequada; però puc donar a conèixer alguns fets que poden ajudar a calcular la força que avala les declaracions d'alguns generals japonesos.

I potser ajudin, també, a explicar la tensió japonesa, que mata alguns dels nostres soldats als límits de les concessions internacionals i ferí el nostre ambaixador.

Em trobava a Xang-Hai el dia que els avions del Japó metral·laven tres cotxes oficials de la nostra ambaixada a Nankin. S'acabava la Conferència de la premsa japonesa. Els periodistes tornaven a les redaccions.

Parlant amb el seu interlocutor, un marí sempre somrient, que enenyava les seves dents de conill, un periodista observà a la sortida:

—El segon atac contra els amplexos britànics és terrible.

I l'interlocutor contestà somrient burleta:

—Res del britànic no és terrible. I s'empassà l'ale, cortès, però porugament, a la manera tradicional del Japó.

gle passat per Armstrong-Vickers, per als russos, que el demanaren en la guerra contra els japonesos.

Des d'aquella època l'idzumó ha exhibit en la seva bandera el Sol naixent del Japó, en vaques pacífiques per tot el món, aduït per Austràlia i Nord-Amèrica.

Els aparells xinesos l'atacaren quinze nits seguides; contra ell es lliurà duríssim joc d'artilleria, dues vegades hom intentà enfonsar-lo per mitjà de mines, però les explosions no el danyaren.

L'almirall Hasegawa —l'idzumó és el seu vaixell almirall— em va dir:

—Es la nostra mascota. On estigui l'idzumó tot anirà bé.

No obstant, dubtava que el vaixell tingués capacitat per a travessar novament al Pacífic.

—Ja és una mica vell —confessava—. No obstant, constitueix un bon reclam per als constructors navals britànics.

L'idzumó és l'únic vaixell de guerra japonès que poden visitar els estrangers. Fins i tot es permet treure fotografies d'ell.

Els altres vaixells es mantenen en l'incògnit quan és possible. Fins i tot s'oculten els seus noms.

Pocs estrangers coneixen la força de les flotes incògnites japoneses. Però es veu una cosa: Disposen de fons econòmics i industrials suficients per a construir tres vaixells per cada un del Japó.

LES FORCES AERIES

Els estrangers poden conèixer amb més facilitat la potència i els punts flacs d'aquesta força. A qual-

sevol·lució on sigui abatut un aparell japonès, especialment si es tracta de llocs de difícil accés, acudeixen els corresponents aeris estrangers.

Quatre mesos de guerra han ensenyat a aquests corresponents aeris, sobre la construcció dels aparells japonesos i de les seves defenses, tant com saben els propis constructors.

Un d'aquests corresponents m'afirmà que aquests aparells de guerra són, en general, de classe inferior. Com la Gran Bretanya, el Japó els construeix en «fàbriques fantasma»; les peces es fan en diversos llocs i després es munten en un altre.

El corresponent en qüestió havia pogut esbrinar, examinant les restes dels aparells abatuts, que les peces no eren exactes. Per aquesta causa els obrers de les fàbriques de muntatge han d'ensopegar amb grans dificultats per tal d'adaptar les unes a les altres.

Un dels aparells japonesos que bombardejava la central elèctrica de Nankin, calgué. I no fou a causa dels antiaeris. Examinades les restes es dictaminà que no pogué resistir la tensió.

Un altre punt s'ha de tenir en compte en considerar la força aèria del Japó: encara no se l'ha posada a prova.

Es clar, en la seva guerra amb Xina ha sofert una major oposició que tingué Itàlia a Abissínia (Itàlia no tingué allí, en realitat, res a temer ni en l'aire ni a la terra); però Xina no té prou caces i la majoria dels seus pilots estan mancals d'experiència.

Les forces navals de les potències democràtiques i de s països totalitaris

«Daily Workers», de Londres, comenta unes declaracions de Lord Strabolgi, a la Cambra dels Lords, sobre la potencialitat naval d'Anglaterra i França per una banda i d'Itàlia i Alemanya per altra, i explica que les dues nacions democràtiques no poden mai donar com excusa el temor d'ésser vençudes per mar.

Heus aquí les forces en presència:

CUIRASSATS	
Anglaterra i França	22
Itàlia i Alemanya	4
CUIRASSATS DE BUTXACA	
Alemanya	3
PORTA-AVIONS	
Anglaterra i França	9
Adversaris potencials	0
CUIRASSATS PESATS	
Anglaterra i França	22
Alemanya i Itàlia	7
CAÇA TORPEDINERS	
Anglaterra i França	104
Alemanya i Itàlia	51
SUBMARINS	
Anglaterra i França	113
Alemanya i Itàlia	58

Aquestes xifres diuen prou bé la superioritat naval dels països democràtics.

RIFES

La Rifa dels Porcs, segons un rodolí d'una aua de mitjans del segle passat

La ciutat de Barcelona havia celebrat diverses rifes. Les més importants eren les que fien la Casa de Caritat i l'Hospital de la Santa Creu, ambdues de caràcter benèfic. Se'n feia una cada setmana i el sorteig es celebrava al dilluns. El preu del número de la Casa de Caritat era de dos rals en plata i la sort més grossa o signa la primera era de tres-cents duros, i les sorts petites eren de cinc duros. L'Hospital no donava premis en metàl·lic, sinó que rifava foles i peces valloses, les quals durant tota la setmana eren exposades als aparadors de can Taberner, botiga de robes fetes de la Boqueria, contigua amb la Riera del Pi. Si el qui havia tret preferia diners a les foles, li donaven en metàl·lic l'import del premi. El preu del número era d'un ral català, equivalent a nou quartos o sigui trenta-cents cèntims en la moneda actual.

L'organització de les velles rifes era molt diferent d'avui. No es lliurava al Japó cap bitllet ni document imprès. En diversos punts dels murs concorreguts de la vella ciutat s'instal·laven taules de les rifes i en taulells coberts amb una anella daurada, amb uns grossos tinteros de terrissa, una capsa de cartó amb serradures de caca (fusades per a eludir la tinta manuscrita) i unes grosses plomes de gall d'indi per a escriure. I en fer-se foc s'augmentava el parament amb un llum d'oli. Voltaven la taula els o vint escriptors asseguts en cadenes de boga i cadascun tenia un quadern de paper doblat pel mig a tall de llibreta. El qui desitjava prendre part en la rifa acudia a una de les taules i demanava que l'assentessin a la rifa; altre és: que l'inscrivís. L'escriptor apuntava al quadern el número que era assignat al jugador, seguit d'un llarg rengle de mots estranys i incoherents, i donant significat, que el jugador dictava; darrera d'aquella insula thallona venia una llarga lletania de sentit i santes; i finalment donava el seu nom i adreça. L'escriptor, amb més paciència que el vell Job, escrivia tantes extravagàncies com dictava el jugador, de les quals feia una còpia en un paperet i la lliurava al seu dictador.

El sorteig era públic, en dues grans sales dels respectius establiments d'organitzadors de les rifes, i es feia cada dilluns. Dintre de dos grossos bombos hi havia manuscrits els números. Per mitjà d'un bastonet hom els feia rodar. En deturar-se, sobria la portella, que venia a parar part damunt de festri, i un infant de la Casa de Caritat, en la rifa d'aquest orgenisme, i un bord de la casa de l'illa exposits en la rifa de l'Hospital, treien el número i seguidament es feia públic el nom i adreça de l'afortunat.

Els sorteigs eren molt concorreguts i s'establí una mena de petit ofici pintoresc. Hi havia qui, alzi que sentia el nom i l'adreça de l'afortunat, sobretot del qui havia tret la primera, anava corrent a cames ajudeu-me a donar-li la nova, i si no el trobava a casa el cercava per tot arreu on li deien que podia ésser, amb el fi de fer-li arribar el primer que venia a la fausta nova i c.55N V616SHR E7AO SHR DCMFW YVBGKQ SHRDUDU el beure. Aquest costum s'havia estès tant que els nostres avis alzi que velen alça que corria molt pel carrer ja li preguntaven en to burleta i festiu: quí ha tret?

De totes les taules dedicades a assentar a la rifa la que es veia més concorreguda era la de la Plaça de l'Àngel. Estava situada a l'entrada del carrer de la Bòria, al peu de l'antiga torre del mateix nom. Aquesta torre havia estat una de les defenses avançades de les muralles de Barcelona, quan la cortina de muralla passava al llarg de la Tapineria i cap a la Plaça. No sabem per quina raó aquesta torre passà a ésser propietat de l'Hospital. A nivell de comentari s'hi va obrir una botiga d'aparadors on el qual s'exposaven vistes d'oràmiques de temes molt diversos, després a l'hàbil artista escendgraf, gairebé innotat, conegut popularment pel «Bord de l'Hospital», per raó d'ésser orle i d'estar assiat a aquest establiment. Les vistes o escenes eren canviades molt sovint i hom els donava caire d'actualitat i reproduïa els fets més sobresortints de la vida barcelonina, o temes de calent calendari, d'acord amb les festes de l'any. Durant molt de temps constituï un espectacle ciutadà l'anar a veure els quadros del Bord de l'Hospital, i el gust refinat d'aquest artístic popular contribuï a l'elevació del gust artístic del nostre poble i a l'afecte pel teatre, puix que en certa manera els seus quadros venien a constituir arribar el mena de teatre mut. La representació constituïa un reclam que donava bon resultat, puix que la gent, en anar a veure els quadros, es recordava dels pobres malalts i dels pobres bordets i s'o-sentava a la rifa.

Sembla que primitivament el jugador escolliu el número que desitjava i que demanava li era assentat, però en augmentar la importància de les rifes aquest sistema no fou prou segur i hom adoptà el sistema de bitllets. Aleshores s'establiren en molts indrets de la ciutat petites barragues de justa destinades a la venda de bitllets de les rifes barcelonines en la venda de romanços i s'hi obria popular. Gaudí de gran fama i perquè donava moltes sorts —una minúscula barraca que hi havia en la cruïlla de la Riera Alta i el carrer del Carme, davant per davant de la farmàcia Caselles, regentada per un venedor mig estrany, excessivament nàh, conegut per En Magarinyes.

brava cada any dues d'extraordinàries: una per Nadal, en la qual rifava galls i era dedicada a profit dels bordets, i l'altra, l'Any dels Carnestoltes, en la qual rifava tres porcs, corresponents a tres sorts diferents. Els porcs eren de tres mides; el més gros gairebé ni podia caminar. Aquesta rifa era a favor de l'Hospital de mecels de Sant Llàtzer. El bitllet d'aquestes rifes costava un sou o sigui quatre equartons i mig, equivalents a tretze cèntims i mig en la moneda actual.

En l'Edat Mitjana es constituï a Viena del Delfinat una Ordre religiosa destinada a fundar hospitals per als pobres mecels i a tractar la Santa Creu. Per aquesta raó totes les fundacions d'aquesta Ordre foren posades sota l'advocació d'aquest sant. Els antonians ben fundar una església i un hospital a Barcelona, prop del vell portal d'En Cardona, que per raó de l'establiment de l'Hospital de llebreros prengué el nom de Portal de Sant Antoni. L'església encara es conserva al final del carrer del mate nom i el convent ocupava el lloc ocupat avui per l'edifici conegut pels escolars. En avançar la ciència i fer-se possible la profilaxi de la llebreria, o foc de Sant Antoni com se'n deia en vella català, aquesta terrible malura minvà notablement i l'Ordre antoniana perdé raó de subsistir i es va dissoldre. A Barcelona es feu càrrec de l'hospital de mecels o de Sant Llàtzer l'Hospital de la Santa Creu, el qual també acollí els antonians que restaven de la dissolució comunitat, i com que no comptaven amb cabell per a mantenir-los establí la rifa dels porcs, la qual fou molt ben acollida pel veïnat i subsistí fins molts anys després de morta els dos freres antonians que l'havien motivat. I tant fou del gust del poble, que moltes altres viles catalanes, que res no tenien a veure amb la comunitat ni amb els mecels, també la van establir.

Tonada típica de cornamusa per a acompanyar els porcs de Sant Antoni

Els porcs de Sant Antoni, com els anomenava la gent, sortien de Sant Antoni i volaven fins al dia del dijous gras, que es celebrava sortint Formosa una típica caravana que volava fins a la Plaça de Sant Antoni, per tota la ciutat, tant que la paremia barcelonina vulguent dir: Voltar més que els porcs de Sant Antoni, aplicat als qui rondien. El grup estava format per un oficial de l'hospital, que venia i cobrava els bitllets, que en temps vell vestia amb poca barret de zaira, tres corallers que menaven els porcs i una orquestra formada per soc de genets, flautol i tambor, la qual tocava una melodia típica que els barcelonins es sabien per memòria la paraula de la qual adjuntem. I la comparança deia encara dels tals porcs.

Més brut que els porcs de Sant Antoni.

Més gras que els porcs de Sant Antoni.

Tenir més sort que els porcs de Sant Antoni.

I és clar que en tenien de sort, puix que tot el dia anaven i perseguien molts contents encara els tocaven la música. I música dedicada als tals porcs als quals tant se'ls en donava, la que toquen als pegats, donà lloc a la dita:

Ja li pots anar al darrera amb un flautol sonant.

Havia estat costum en assentar-se a la rifa fer una promesa que tal de provocar així el favor de la sort. I conta la tradició que una vegada una bugadera del Raval, en comprar un bitllet a En Magarinyes, va prometre que si treia la primera aniria a passar una nit al convent, i la va treure i aleshores van venir les empenyes. Es feu portar matalàs al convent, tocant la matalassa porta, i allí, sense ni despullar, i en companyia del seu marit, que era un paleta, que per res no deixava passar la nit, s'hi quedà terrible por de tan-seure il·luminat i corrien i de sentir el cruïr d'ossos. I de la por passada aquella nit que va morir i abans va malar quaranta vegades la rifa i l'haver-se. Es creença estesa que els diners vinguts de la rifa porten desventura calamitats.

L'element obrer barceloní era molt aficionat a les rifes ciutadanes. Era corrent que en sortir del treball als dijous molts dels treballadors sin a veure si havien tret, i si la sort els havia estat favorable lliuraven el rodolí manuscrit que els havien donat, però primer remugaven algú d'estribats que havien dit en assentar-se i al moment els en efectua el premi.

Quan l'establiment del paper moneda la gent rebutjava admetre per a introduir-lo, els organitzadors de les rifes hi pagaven les sorts gent es sentia defraudada en un principi i creia que havia estat obd'engany. Durant un temps el crèdit de les rifes minvà, però aviat la a pujar. Cap als darrers temps de les rifes locals se'n celebraven un nombre; moltes, però, no donaven efectiu, sinó objectes casolans de de qualitat. Una bona part dels objectes de qualitat dels nostres de darreries del segle passat provenia de les rifes. L'afecte va ésser En Serafi Pitarrà, en el prospele-annuici dels famosos Singlots per diu.

També n'havien tingut de cadures amb caílles; però fills, tot se n'ha anat al darrera de les rifes.

Una cançoneta popular, diu:

Si tenia tres ralets per bitllets d'emprat i caritat i hospital, el pago més rigorós, rigorós, és el pago de la sal.

L'Ajuntament havia organitzat una rifa especialment dedicada a unir cabals per a l'emprat de la ciutat a la qual alludia la cançoneta. En establir-se el nou sistema d'emprat fou confiada la innovació a una empresa estrangera i el sistema cridat molt l'atenció i fins a un ventall. Fins ja poc la sal havia estat estancada i es venia als estancs. D'ací el que ens diu la cançó.

Les rifes locals van durar fins a l'any 1882 en què el Govern central les va privar totes a fi que no perjudicessin la que ell organitzava oficialment.

Joan AMADES

ESCAMENARIS

TEATRE VELL I TEATRE NOU

El teatre de guerra catalana, les esgarrifades teatrals castellanes. El teatre es decideix a incorporar-se a la guerra. Ja que els professionals els teatres oberts amb guirrela, no han volgut adaptar-se a la transformació que el país sofreix, seran els aficionats, seran les companyies i alguns els qui donaran la batalla pel nou teatre. Endavant!

Sembla que des de les altures també es vol contribuir, sola d'altres espectes, a aquesta obra de dignificació escènica. Llegim que el Consell Central del Teatre ha prohibit una comèdia que es representava a Madrid. La prohibició pel motiu de considerar-la grollera. Ho trobem encoratjador. L'alegria, aduïa la frivolitat, que en aquests moments, potser que mai, no convé que bandegem del teatre, són perfectament compatibles amb la dignitat. I el que no ho entengui el mateix, bo serà que les autoritats li ho facin entendre a la força.

Heu vist «Nido de Brujas», l'obra de Rodolfo Viñas, estrenada al Romea. Ningú no negarà que es tracta d'una obra sincera i honesta. L'autor hi vol combatre els prejudicis d'unes generacions caudiques, que volen i tirantitzat tot allò que és joventut, amor, vida, llibertat que l'escenari correspongui, en l'autor, als bons propòsits. En lloc d'aparèixer una comèdia sembla que en una mullot molt vell. L'anticonvencionalisme també les seves conencions. «Nido de Brujas» està ple de tòpics, dibuixats en la tinta més negra, i encanui no hi queda para lloc per a la personalitat; a través dels tres actes no hi ressona mai aquest accent humà que és l'única cosa que pot salvar —i renovar— el teatre.

La típica cantant Conchita Pando ha arribat de Madrid. En saludar-la, ens ha deixat entreveure que és possible el seu proper debut en un important teatre barceloní.

Heu tingut ocasió d'assistir a l'audició musical que ha donat de la seva obra «Dien que soy Rey y yo llamo Carlos», el compositor Salvador Montorio. Es tracta d'una opereta molt fina. Música d'una gran dolcesa i suavitat, la inspiració l'ha dictada sovint, i no és aventurat predir que conté alguns números que plauran molt. El llibre de l'opereta, molt d'acord amb les intencions del músic, és sionat per Valle i Calle.

Són altes al Teatre Nou els baritons Pere Terol i Jaume Miré, i el tenor Mateu Gualart. Al Tivoli hi ha hagut també un debut: el d'una típica bastant joventut, anomenada Pepeta Planes, que ha causat una impressió molt favorable.

Per cert que ja fa mesos —no exagerem— que als cartells del Nou, del Tivoli i del Novetats hi ha anunciat les seules estrenes. Però passen els dies i les estrenes no s'hi donen. Els teatres lírics venen exclusivament del repertori. I jo es potser els autors esperen estretar quan passi el fred rigorós?

Fa temps que es comenta l'absència en els cartells d'un conegut bariton: Manuel Russell. Aquest estimable artista està hospitalitzat al Clínic. No cal dir com li desitgem

L'hora dolça

Més de 85.000 pesseïes

Ha donat Va ència per a la Festa de l'Infant

El ministeri d'Instrucció Pública i Sanitat ha rebut un comunicat de la Comissió Regional de la Festa del Nen a València que diu el següent:

«Aquesta Comissió us comunica que la subscripció assoleix la xifra de vuitanta-cinc mil pesseïes, faltant encara donatius importants d'aquesta capital i de nombrosos pobles.

Els cafès, bars i hotels de València durant els dies 9, 13 i 16 del corrent graven el 10 per 100 en les consumacions. Aquest 10 per 100 es repartirà entre les nostres subscripcions.

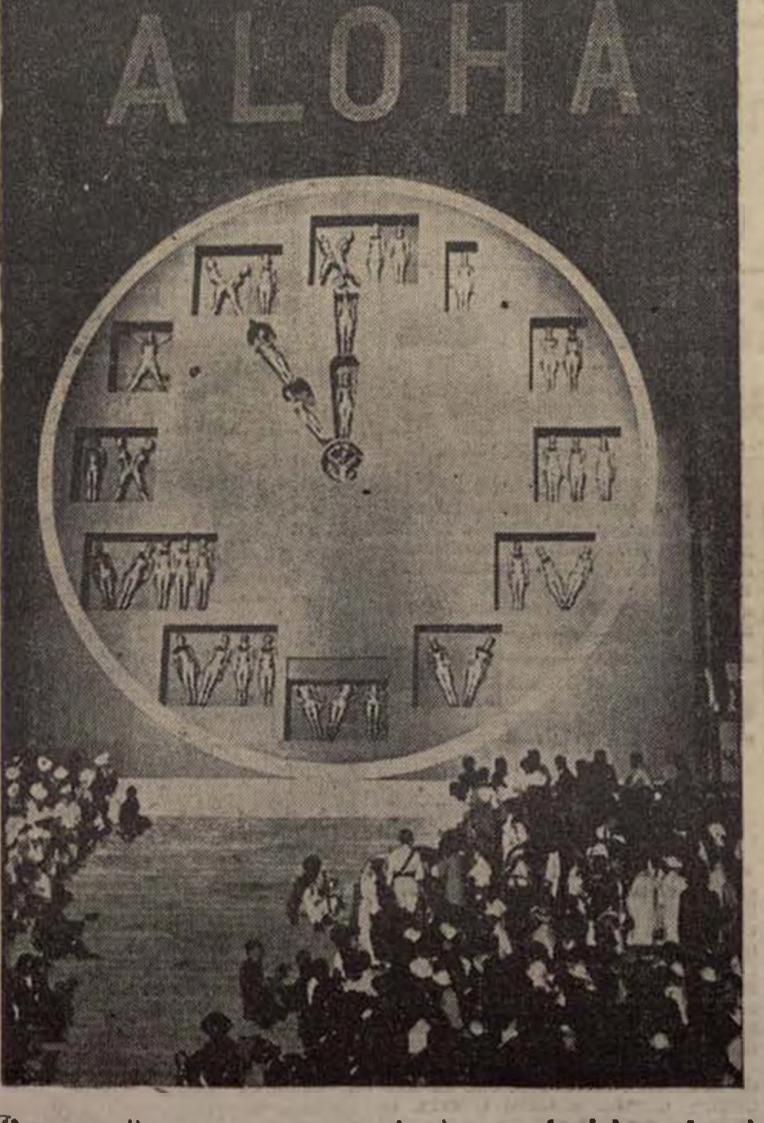
Es porten adquirits 480.000 joguines i 113.000 llibres.

La tramesa de joguines i llibres a Madrid s'acabà el dissabte.

La propaganda que s'ha realitzat ha estat molt intensiva, puix que durant deu dies les emissions de ràdio de sobretaula dediquen quinze minuts als nens, en les quals intervingen notables artistes i cantistes líteraris, entre ells el popular Antonio Robles.

El dijous passat se celebraren magnífics festivals apropiats en dotze cinemes d'aquesta capital amb la col·laboració de la Federació d'Espectacles Públics U.G.T.

Degut a l'esforç i interès dels Comités Locals i Provincials, aquesta labor s'ha estès als pobles on es realitzen magnífics donatius per a engrandir la subscripció i es reben al mateix temps els lots de joguines i llibres.

Aquest rotllog marca sempre les hores més dolces. Imagi-neu-vos que les minuterres i les xifres romanes d'aquesta immensa esfera estan formats per «girls» abillades amb vestits brillantíssims. I tot això, naturalment, té lloc a Nord-Amèrica, a Los Angeles, en el curs d'una festa consagrada a l'Electricitat (Keystone)